

Tiimipedagogiikkaa yhdessä oppien, erilaisia kulttuureja sekoittaen

11.4.2024

Agrologi- ja fysioterapiaopettajat päättivät tutustua toisiinsa ja lähteä yhdessä valmentautumaan tiimipedagogiikkaan. Valmennus toteutui syksyllä 2023 15 tunnin mittaisena kokonaisuutena. Kokoontumiset erilaisten kollegoiden kanssa koettiin mielenkiintoisiksi ja antoisiksi, vaikkakin alussa oli tunne, että: “tuleekohan tästä mitään”. Kun pääsimme puhumisen ja pohtimisen kanssa vauhtiin, ajatukset selkenivät. Kollegiaalisen vertaistuen kokemus oli vahva, erilaisista aloista huolimatta jaoimme yllättävän paljon yhteisiä ilon ja huolen aiheita.

Valmennuksen aikana palautimme mieliin SeAMKin pedagogisen mallin, jossa opiskelija nähdään aktiivisena toimijana ja opettaja nähdään enemmän valmentajana tai ohjaajana. Tiimioppiminen perustuu opiskelijoiden yhdessä tekemiseen, toistensa tukemiseen ja yksilöllisen ja yhteisen vastuun ottamiseen. Valmennus antoi mahdollisuuden myös yhteiselle keskustelulle, yhteiselle kehittävälle puheelle ja yhdessäololle, jolle ei arjessa aina tahdo löytyä aikaa.

Valmennuksen aikana pureuduttiin opettajien mielenmalleihin. Jokainen opettaja lähti pohtimaan pedagogisia mielenmallejaan omista lähtökohdistaan. Yhteiset keskustelut saivat meidät pohtimaan omaa opettajuuttamme sekä työskentelytapojamme. Omia työskentelytapoja on hyvä laajentaa ja ottaa käyttöön lisää erilaisia opetus- ja oppimismenetelmiä. Valmennuskokonaisuus toi vahvistusta omalle opettajuudelle; opetustyötä voi ja tuleekin tehdä eri tavalla ja eri tyyleillä. Tärkeintä on löytää oma ”kultainen keskitie”, jossa toimia. Valmennuksen myötä aloimme kukin pohtia omaa opettajuuttamme. Missä haluamme haastaa itseämme, mitä tulee edelleen kehittää, jotta toimimme organisaation pedagogisten mallien suunnassa. Armollisuutta ja inhimillisyyttä ei tule opettajan työssä sivuuttaa, kukaan ei ole työssään täydellinen. Jaoimme kokemuksiamme ja näkemyksiämme erilaisista tilanteista. Muiden opettajien kokemuksiin oli helppo

samaistua.

Jaoimme käytännön esimerkkejä muun muassa tekoälyn soveltamisesta, opiskelijoiden motivoimisesta, toiminnallisten oppimistilanteiden tekemisestä ja erilaisten oppijoiden huomioimisesta. Keskustelujen teemat rönsysivät hyvinkin erilaisiin teemoihin. Esimerkkeinä keskusteluteemoista voisi mainita ryhmätyöt opiskelijan ja opettajan pedagogisesta näkökulmasta sekä arvioinnin ja palautteen antamisen erilaiset tavat.

Käytännön valmennusta ryhmänohjaajan työhön kaivataan

Erilaiset toimenkuvat, persoonat sekä aiemmat kokemukset opettamisesta ja oppimisesta luovat erilaisia mielikuvia siitä, miten oppimista tapahtuu. Useat tämän valmennuksen opettajista toimivat myös ryhmänohjaajina, jolloin oman substanssiosaamisen lisäksi huomio kiinnittyy herkemmin myös opiskelijaryhmän etenemiseen, ryhmäytymiseen, työskentelyilmapiiriin ja yksittäisten opiskelijoiden tilanteisiin, vahvuuksiin ja kehittymiskohteisiin. Ryhmänohjaajan tehtävä nousi keskeiseksi ja tärkeäksi tekijäksi ryhmän yhteisen kulttuurin kehittämisessä. Ohjausta ja käytännön valmennusta ryhmänohjaajan työhön kuitenkin vielä kaivattiin. Koettiin tärkeänä, että ryhmänohjaajalla on riittävästi keinoja ja osaamista myös mindsetin ja toimintakulttuurin luomiseen. Yhteiset pohdinnat toivat kuitenkin syvyyttä ja varmuutta ryhmän ohjaajana toimimiseen. Keskustelut nostivat esiin opiskelijoiden tasa-arvoisen kohtelun, opiskelijoiden aktiivisen osallistamisen keskustelun keinoin ja huolen siitä, miten ne hiljaisimmatkin tulevat kuulluksi.

Valmennuksessa asioita tarkasteltiin monesta eri näkökulmasta: opettajan oman ammatti-identiteetin kehittymisestä, opiskelijoiden yksilöllisten piirteiden vaikutuksesta oppimiseen, oppimista edistävistä ja estävistä seikoista, opettajien välisestä yhteistyöstä ja rakenteiden ja toimintamallien vaikutuksesta käytännön työhön. Tiimioppimista tarkasteltiin niin opetus- ja oppimismenetelmänä kuin toimintakulttuurina ja -filosofiana. Tapaamiset toimivat piilo-opetussuunnitelman tavoin myös eräänlaisena työnohjauksellisena tuokiona eri tutkinto-ohjelmien toimijoiden välillä.

Valmennuksen aikana opettajia rohkaistiin pohtimaan ja kokeilemaan uusia tilanteita, joissa opiskelijat pääsisivät oppimaan yhdessä ja luomaan yhteyttä toisiinsa. Pohdittiin myös keinoja, joilla päästäisiin yli niin sanotun vapaamatkustamisen ongelmista ja muista yhteistä oppimista estävistä tekijöistä. Aktiivisen toiminnan ja osallisuuden seuranta nähtiin tärkeänä. Paljon keskusteltiin myös turvallisen ilmapiirin luomisesta ja keskustelevan, vuorovaikutuksellisen ja yhteistoiminnallisen kulttuurin edistämisestä.

Rakenteiden ja johtamisen näkökulmasta pohdittiin sitä, miten ops-tasolla voidaan edistää tiimimäisen toiminnan lisäämistä. Fysioterapian tutkinto-ohjelmassa on pitkä perinne Problem Based Learningista ja agrologiopinnoissa käytetään jo nyt voimakkaasti esimerkiksi yhteisopettajuutta. Paljon keskusteltiin myös opettajien välisen yhteistyön ja keskustelun tärkeydestä ja yhteisen, kehittävän ajan löytämisestä.

Opetuksen haasteet ja oppimiseen liittyvät ilmiöt yhteisiä

Opettajat kokivat mielenkiintoisena ja avartavana sen, että valmennus järjestettiin kahdelle ihan eri alan tutkinto-ohjelmalle. Huolimatta siitä, että tutkinto-ohjelmat keskittyvät erilaisiin asioihin, ihmisiin, kasveihin tai eläimiin, ovat opetuksen haasteet ja oppimiseen liittyvät ilmiöt meille yhteisiä. Huomattiin, että mielen päällä olevat asiat ovat hyvin samankaltaisia, vaikka opetettava asia ja ala on aivan eri. Opettajat myös tutustuivat toisiinsa ja lisäsivät tällä tavoin yhteisöllisyyttä ja monialaista yhteistyötä.

Jatkossa voisi olla hedelmällistä pysähtyä yhdessä tällaisten asioiden äärelle ja päivittää tilannetta: missä menemme ja miten työskentelemme tällä hetkellä? Tällainen kokemus luo mahdollisuuden toimia yli tutkinto-ohjelmien ja poistaa rajoja, joita joskus on hieman vaikea ylittää. Tiimien välisellä yhteistoiminnalla lisäsimme SeAMK-henkeä, joka niin ikään on yksi keskeinen tavoitteemme.

Tiimioppiminen perustuu opiskelijoiden yhdessä tekemiseen, toistensa tukemiseen ja yksilöllisen ja yhteisen vastuun ottamiseen. Tiimipedagogiikan valmennuksessa asioita tarkasteltiin monesta eri näkökulmasta (kuvat: Anu Katila)

Anu Katila, Helena Myllymäki, Tarja Svahn
SeAMK

Kirjoittajat toimivat opettajina Seinäjoen ammattikorkeakoulun eri koulutusaloilla